

Juhani Nurila
Kälviä

Muistiinpanoja Domino-orkesterin ajoilta

Orkesteri aloitti vuonna 1951. Kuuluimme kaikki silloiseen Kälviän torvisoittokuntaan. Aloitteen tanssiorkesterin perustamiseen teki joukon vanhin, Heikki Nurila. Niinpä piti saada ensimmäiseksi haitari ja kontrabasso. Haitari löytyi lehti-ilmoituksen perusteella Etelä-Pohjanmaalta, pianohaitarin merkki oli Hagström. Isäni kävi sen ostamassa ja kun hän iltajunalla tuli kotiin haitarin kanssa, alkoi kova treenaaminen. Olin soittanut urkuharmoonia, joten oppiminen kävi nopeasti. Jo seuraavana aamuna menin naapurin Heikille soittamaan jotakin kappaletta.

Kontrabasson isä haki Jalasjärveltä, kulkuneuvoina juna ja linja- auto. Isäni tuskastui basson kuljetuksesta varsinkin bussissa ja sanoikin, että "En ikään enään lähe kuljettahan kontrabassua enkä sonnia". Hän oli ollut joskus viemässä yhtiösonnia maatalousnäyttelyyn, sonnikin oli ollut huono hantteerattava. Niinpä sitten viikon, kahden päästä mentiinkin ensimmäiselle keikalle Ruotsalon seurantalolle. (Silloin ei kyllä sanottu, että mennään keikalle, silloin lähethin soittahan).

Alkukokoonpano oli seuraava:

- Heikki Nurila klarinetti / saksofoni
- Markus Nurila kontrabasso / trumpetti
- Juhani Nurila haitari,
- Eljas Laine trumpetti
- Jaakko Nissi rummut

Myöhemmin laulusolistiksi tuli Helena Korpi (nyk.Laine).

Jaakko Nissin lopetettua jatkoi rummuissa Joel Kerho.

Reino Porko tuurasi minua vuoden 1956, koska olin Kuopiossa sotaväessä. Lomanaikoina olin tietenkin mukana keikoilla. Mukana oli myös Erkki Kuivasmäki, joka muutti Teuvalta Kälviälle. Hän oli erikoisen hyvä komppikitaristi ja viihtyi porukassamme pitkään. Joskus soitteli myös hanuristi Mikko Peitso Dominon mukana.

Naissolisti Helena Korpi herätti ansaittua huomiota jo siksi, että naissolisteja ei siihen aikaan orkestereitten mukana pahemmin liikkunut. Helena oli edustavan näköinen ja lisäksi hyvä laulamaan.

Ohjelmistoomme kuului sen ajan suosikkikappaleita. Fazerin musiikkikauppa toimitti kaikki julkaistut nuotit suoraan ilman eri tilausta. Teimme liikkeen kanssa lähetyksistä sopimuksen. Domino-valssi tietenkin kuului ohjelmistoomme. Silloin oli muodissa myös hitaat valssit. Niitäkin oli ohjelmistossamme useita. Oli tangoa, hitaita foxeja, foxtrotteja, yleensä vähän joka lajia.

Siihen aikaan orkestereitten pukeutuminen oli fiksumpaa kuin nykyisin. Ei verkkopaita päällä ollut asiaa näyttämöille. Mekin teetätimme oikein räätäilillä esiintymistakit, jotka olivat väriltään viininpunaiset. Myös housut, paidat ja "kissimirrit" kaulassa olivat kaikilla samanlaiset.

Orkesterin eteen nuottitelineiksi teetätimme Karjalaisen Lassilla sellaiset mainosreklaamit, joissa luki isoilla kirjaimilla: DOMINO Puhelin Kälviä 8. Sellaisia käyttivät siihen aikaan monet kuuluisat isot orkesterit aina Dallapeetä myöten. Niistä kait mekin mallia otettiin.

Soittajat tilattiin ennen tanssinjärjestäjien taholta, eikä orkestereitten tarvinnut niitä itse kaupata kuten nyt. Dominon soittotilaukset otettiin Nurilan puhelimeen, numeroon Kälviä 8.

Veivipuhelin oli tuvan seinällä ja puhelimen päällä oli Almanakka, johon tilaukset sitten merkittiin ylös. Samaan allakkaan oli merkitty lehmien astutusajat, ja joskus kun tanssipaikalla järjestäjät halusivat merkitä tilauksia suoraan tuohon kirjaan, herätti merkintä: "Manta astutettu" ihmettelyä selaajalle.

Soittoja olisi ollut paljon. Melkein joka lauantai ja sunnuntai-iltaa kysyttiin moneen eri paikkaan. Nopeimmat ehtivät ensin. Siihen aikaan ei kyllä orkestereita ollut niin paljoa liikkeellä kuin myöhemmin ja tämäkin vaikutti tilauksien määrään.

Siihen aikaan kuljimme keikoilla taxi-autolla. Pääasiassa meitä kuskasi Myllykankaan Topi. Hänellä oli iso ameriikan "Letukka", johon mahtui silloiset soittimen perätilaan, vain kontrabasso ja isorumpu olivat kattotelineessä auton ulkopuolella. Kerran muistan, kun mentiin junalla Eskolaan soittamaan, soittovehkeet vain vaunun sisälle ja ne purettiin Eskolan pysäkillä. Takaisin tultiin myös junakyydillä. En muista, mihin aikaan aamuyöstä juna tuli asemalle ja pääsimme takaisin Kälviälle. Muistan, että meillä oli matkaeväät mukana, joten nälkä ei päässyt yllättämään reissulla.

Joinakin talvina oli lumipyry tukkinut talosta maantielle menevän tien niin pahoin, että jouduimme viemään soittovehkeet maantienvarteen kirkkoreellä lykäten. Sama toistui yöllä, kun palasimme reissulta, vehkeet vain rekeen ja sakilla lykkäsimme kirkkoreen lasteiseen Nurilaan.

Joskus kelirikkoaikana mekin jäimme kiinni autoinemme. Sievissä olikin kerran traktori tienlaidassa valmiina hinaamaan kiinnijääneet autot pienestä maksusta kovemmalle tieosuudelle, josta sitten päästiin omin neuvoin jatkamaan matkaa. Siinä ei ollut asiaa "knappaskengissä" astua autosta ulos, kun oli kuraa puolisääreen. Aina näistäkin tilanteista selvittiin soittopaikalle ajoissa, kun kuski tiesi varata aikaa kelirikon takia.

Alkuun vahvistinlaitteet taisi olla Nissin Jaakon tekemät. Niillä pärjäsi hyvin, vaikka ne eivät kovin isot olleetkaan, hyvin ne senaikaisissa tiloissa riitti. Alussa myös rummut olivat soittokunnalta lainassa. Samaan aikaan lopetteli soittamisen Tähti-yhtye, jolta ostimme uudehkon rumpusatsin. Ne olivat käytössä koko Dominon olemassaolon ajan.

Soittopaikkakunnat olivat Keski-Pohjanmaalla, Etelä-Pohjanmaalla ja sitten pohjoiseen päin tuonne Raahen seudulle. Myös ruotsinkielisellä alueella soitimme paljon siihen aikaan. Silloin ei tarvinnut lähteä kovin kauaksi, koska soittoja riitti lähempänäkin. Haapajärvellä soitimme "Kaunistossa" aina molemmat illat: lauantai- ja sunnuntai-illan. Yövyimme paikallisessa matkustajakodissa, koska ei kannattanut ajaa välillä kotiin, (siihen aikaan Haapajärvi oli kaukana!)

Nivalan Tuiskula oli pitkään vakiopaikkamme. Siellä olivat toimitsijoina Viljamaan Otto ja Hosion Oskari. Nämä herrat hoitivat urheiluseuran tanssipaikan todella huolellisesti ja kannattavasti. Evijärvellä oli senaikaiseksi iso tanssilava, muistaakseni "Kesämaja" niminen. Siellä myös vierailimme kesätansseissa monesti kesässä. Väkeä liikkui siellä paljon. Samoin soitimme muissakin Järviseudun pitäjissä: Kortesejärvellä, Lappajärvellä, Vimpelissä, ym.

Usein keikkamatka suuntautui samoille seuduille pitkiäkin aikoja, käviväthän naapuripaikkakuntien tanssinjärjestäjät kuuntelemassa orkestereita ja tilaisuuden tullen tilasivat orkesterin omaan tanssipaikkaansa soittamaan. Ei muuta ko varausmerkintä "almanakhan" ja kaupat oli sillä selevä.

Halkokarin lava oli myös siihen aikaan suosittu tanssipaikka. Sinne kerääntyi paljon tanssiyleisöä lähiseudulta. Lavalla esiintyi orkestereita aina Etelä-Suomea myöten, mutta maakunnan omat orkesteritkin saivat soittotilaisuuksia kiitettävästi. Myös keskiviikkoisin järjestettiin tansseja niin Halkokarilla kuin muillakin lavoilla ja maakunnan seurantaloillakin tanssittiin keskiviikkotansseja. Näin ollen soittoja oli kolmekin kertaa viikossa.

Puhallinsoittimille kirjoitettiin stemmat omiin kovakantisiin nuottikirjoihin. Jokunen kirja on vielä jäänyt talteen, toiset taasen ovat lainareissulta palaamatta. Harjoittelimme enimmäkseen Nurilan tuvassa melkein joka sunnuntaipäivä. Harjoitukset alkoivat heti puolenpäivän jälkeen, kun kukin oli heräillyt edellisen yön reissuväsymyksestä. Kyllä silloiset talon vanhemmat ihmiset saivat kuunnella musiikkia varmasti tarpeeksi. Joskus jälestäpäin olen ihmetellyt heidän kärsivällisyyttä, olihan se melkoista meteliä tuvassa pyhäpäivisin.

Joskus harjoitukset venyivät niin pitkään, että vaivoin ehti syömään, ennen kuin lähdettiin sunnuntaikeikalle taasen soittamaan.

Domino-orkesteri esiintyi 1951-1957 välisen ajan. Heikki Nurila lopetti -57, ja sen jälkeen vaihdoimme orkesterin nimen "Tahti-Pojat" muotoon. Samalla vaihtui myös osa soittajista. Henkilökohtaisesti soittelin yhteen menoon 43 vuotta. Nyt soittoreissut ovat omalta kohdaltanikin loppuneet. Harrastus jatkuu kotioloissa musiikinteon merkeissä.

J.N.